

Voda v očeh končno v kinu

Nina Šorak

Ljubljana – Jože Baša, avtor filma *Voda v očeh*, je leta 2005 na festivalu slovenskega filma osvojil vesno za najboljši scenarij, pa tudi občinstvo, ki je nagradilo njegov film, in kritiko, ki mu je namenila posebno omembo. Kaj takega niti v sanjah ni pričakoval. Po skoraj dveh letih čakanja na pozitiven odgovor Filmskega sklada za distribucijo filma se je odločil za predstavitev svojega prvenca z lastnimi sredstvi. Za ta korak so ga prepričali predvsem znanci, ki še niso videli njegovega filma. Pravi, da se ne bi dogovoril s Kinodvorom za projekcijo filma, ki se je prvč prikazal večeraj in bo v Kinodvoru na sporedu do prihodnje srede, če ne bi bilo tega zanimanja.

Kaj se je dogajalo v teh dveh letih z Vodo v očeh?

Večino časa smo čakali na pozitiven odgovor Filmskega sklada, tega pa žal nismo dobili. Zavrneni smo bili z obrazložitvijo, da je vloga nepopolna, čeprav je bila v skladu z njihovimi zahtevami. Ker je na skladu prihajalo do raznih sprememb, smo čakali na boljše čase. Teh pa do zdaj še ni bilo, zato smo se raje odločili za lastno distribucijo.

Posneli ste celovečerni film, ne da bi se kadar koli prej ukvarjali s tem medijem...

Film sem posnel iz neke notranje potrebe, iz želje, da bi ustvarjal, se v nečem potrdil. Ta želja po ustvarjanju me spremlja že od mladih nog.

V filmu, ki ste ga režirali po lastnem scenariju, ste tudi glavni igralec. Ste imeli to igralsko željo že na začetku ali enostavno niste našli drugega?

Ko sem pisal scenarij, sem imel v mislih lik, ki bi ga lahko zaigral tudi kdo drug,

Jože Baša, avtor filma *Voda v očeh*

Iskal sem in celo našel vda, ki bi lahko odigrala glavno vlogo, ampak na koncu le nista popolnoma ustrezala. Predvsem pa je bil problem v tem, da smo bili brez sredstev. Vsi, ki so mi pomagali pri projektu, so sodelovali brez plačila.

Ste hoteli posneti kratki ali celovečerni film?

Nikoli se nisem ukvarjal s tem, ali bo film kratki ali mogoče celovečerni, želel sem le posneti to, kar sem si zamislil. Potem smo pa ugotovili, da mi manjka približno deset minut do standardno najkrajše dolžine celovečernih filmov. Razmišljali smo o tem, da bi lahko še nekaj posneli, kar se mi je na prvi pogled zdelo težavno. Približno pol leta sem se ukvarjal s tem problemom, potem pa sem spomladi v tednu ali dveh napisal ves dodatni scenarij. To smo potem kmalu posneli. Naknadni prispevek se je presenetljivo dobro ujel z že posnetim.

Vam je pri režiji kdo pomagal?

Začel sem sam. Prebral sem nekaj knjig o scenaristiki in režiji. Poleg tega sem upošteval nasvete prijatelja, ki se tudi ukvarja z režijo. Predvsem pa mi je pomagalo to, da sem se lotil analiziranja

filmov, zlasti *Leta nad kukavičjim gnezdom*, *Odiseja* in *Dobri Will Hunting*. Kader za kadrom sem natanko preučil, se spraševal, zakaj je to tako posneto in kaj je s tem avtor želel povedati. Za to sem si vzel kar nekaj mesecev.

Kakšno je bilo sodelovanje z igralci oziroma vašimi prijatelji?

Super smo se razumeli. Predvsem jih nisem hotel prestrašiti. Hotel sem jim predstaviti, da je film enostavno takšen kot življenje samo. Pogovori naj bi bili preprosti, naravni... Predvsem pa sem hotel ustvariti neko pozitivno vzdušje v ekipi, vse sem spodbujal, enostavno povedano, vse sem imel rad.

Kako pa ste dobili idejo za zgodbo?

Najpomembnejša je želja.

To je tudi rdeča nit filma. Močna želja in vztrajnost.

Vodila me je samo želja po ustvarjanju. Zbranih sem imel že kar nekaj idej, razmišljanj, svojih pogledov na svet, ki sem si jih shranjeval. Včasih pač padeš v neka stanja razmišljanja, poglabljanja vase, ko ti pa glavi šviga sto stvari, in vmes se najde tudi kaj zanimivega. Leto dni sem si v beležko zapisoval ideje.

Ideja kot moto življenja ali ideja kot zgodba, kot del scenarija?

Zgodba se je razvila ravno iz teh idej, ideje same pa niso bile zgodba. Vedno ko sem padel v takšno stanje razmišljanja, me je bilo nekako strah, češ kaj če bom nekoč, čez trideset let, zgodaj zjutraj vstal in si rekel: »Star sem petdeset let, za menoj je več kot polovica življenja, in kaj sem v tem svojem življenju naredil?« Če bi bil takrat odgovor bolj skromen... tega bi me bilo res strah. Iz takšnih posebnih stanj so se razvile te moje ideje, moje želje, da nekaj ustvarim.